

bpost

PB-PP | B-35036
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afgiftekantoor 9450 Haaltert

Daens vandaag

Priester Daensfonds vzw

P.14

Vlaanderen: een muzikaal landschap

Opinieblad voor een warme samenleving

Tijdschrift van het Priester Daensfonds ■ 46ste jaargang nr. 1 - 2022 ■ Driemaandelijks tijdschrift
Toelatingsnummer 3775 ■ Erkenningsnummer P4A8022 ■ Afgiftekantoor: 9450 Haaltert
Verantwoordelijke uitgever: Vicky De Wolf, Middelkouter 68, 9450 Haaltert

Colofon

Socioculturele vereniging

PRIESTER DAENSFONDS vzw

Maatschappelijke zetel:

Stadhuis, Grote Markt 3, Aalst (géén correspondentie-adres)

Correspondentie-adres:

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

E-post:

info@daens.org

Website:

www.daens.org

Raad van Bestuur en Algemene Vergadering:

Stephan Beeckman, Martine Bode, Wouter De Bruyne (ondervoorzitter), Lieve De Geyter (secretaris/verslaggever), Joris De Kegel (penningmeester/ledenbeheer), Carolien De Neef, Johan De Nijs, Willy De Turck (erevoorzitter), Vicky De Wolf (voorzitter), Erik D'Hondt, Luc Geeroms, Jef Keymeulen, Rob Librecht, Wilfried Lissens, Eric Meersseman, Hendrik Strypens, Roel Temmerman, Hugo Van de Voorde (communicatie), Karel Van den Bossche, Luc Van der Helst, Johan Velghe (medevoorzitter).

Lidmaatschap & jaarlijkse bijdrage

rekeningnummer:

IBAN BE40 7370 2745 3063 - BIC KREDBEBB

jaarlijkse bijdrage:

15 euro (7,50 euro scholieren en studenten);

25 euro ereleden en openbare besturen;

50 euro beschermende leden.

Verantwoordelijke uitgever:

Vicky De Wolf,

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

053/83 31 95, e-post: vicky.dewolf@hotmail.com

Redactie:

Wouter De Bruyne, Peter Dauwe, Vicky De Wolf, Paulette Looze, Karel Van Den Bossche, Joris De Kegel en **Patriek Lateur** schreven de bijdragen in dit nummer.

Illustraties & foto's:

Archief Priester Daensfonds en **Joris De Kegel** brachten de illustraties & foto's aan.

Opmaak:

Gerlinja deed de lay-out.

Privacyregelgeving:

Comform aan de privacyregelgeving worden de persoonsgegevens verbonden aan het lidmaatschap uitsluitend aangewend voor de toezending van de periodiek 'Daens Vandaag', uitnodigingen voor activiteiten en nieuwe publicaties van het Priester Daensfonds vzw. Deelname aan activiteiten houden de toestemming tot publicatie in van actie- en groepsfoto's van deze activiteiten. U kunt te kennen geven niet op gepubliceerde foto's voor te komen.

Beter dan twitter- en facebookberichtjes: lid/abonnee worden

U hebt het eerste nummer van Daens Vandaag, jaargang 46, in handen, of u leest het op uw laptopscherm. De vernieuwing van het lidmaatschap/abonnement uit het oog verloren? Geen erg, pc-banking brengt snel de oplossing nabij. Schrijf meteen 15,00 euro (scholieren en studenten betalen 7,50 euro) over op rekeningnummer BE40 7370 2745 3063 van het Priester Daensfonds vzw, Aalst. Nog geen abonnee? Schrijf het passende bedrag over op rekeningnummer BE40 7370 2745 3063 van het Priester Daensfonds vzw, Aalst.

Uiteraard is een hoger bedrag overschrijven een te overwegen optie. Waarvoor dank.

Daens vandaag

Beste Daens-vriend,

***Wat is de waarde
van vrede op aarde?
Want als los zand
is het bestand.
Voor vierentwintig uur.
Waarna het vuur
van onverdraagzaamheid
voor onbepaalde tijd
weer hevig opblaait
en de vrede verdraait.***

***Vrede op aarde
heeft pas waarde
als het is beloofd
met het hart en niet
met het hoofd.
Als je eerlijk en oprecht
tegen de ander zegt
jij beleeft jouw leven
zoals het je is gegeven.
Laten we elkaar respecteren
en niet de rug toekeren.***

***Vrede krijgt waarde
als mensen op aarde
vertrouwen geven in
elkaars leven.
Elkaar willen leren
en niet verteren.
Open gaan staan
voor de weg die ze gaan.
Puur uit verdraagzaamheid
die echt tot vrede leidt.***

(Gertjan Van der Kraan)

Net op het ogenblik dat ik dit voorwoord wil schrijven vallen de Russen Oekraïne binnen.

Een Europees land dat al zó hard heeft geijverd voor democratie wordt nu door een machtig buurland aangerand. Niemand blijft onberoerd bij dit anachronistisch gebeuren. We dachten (of hoopten?) dat de Koude Oorlog en dergelijk aberrant imperialisme samen met de 20ste eeuw definitief achter ons lag.

Iedereen staat versteld van de leugens en het fake news dat door een autocraat de wereld worden ingestuurd en het gruwelijk machtsvertoon dat hij onderneemt om zijn wil op te leggen aan een volk dat kiest voor vrijheid en zelfbeschikking. Bij zo'n barbaarse daad – zo dicht bij huis – vallen alle andere zaken in het niet. Niets is meer hetzelfde.

Priester Daens zou meewarig het hoofd hebben geschud en – net als wij – hebben betreurd en aangeklaagd dat de wereldorde nog steeds wordt bepaald door oligarchen. Patroons met hoogheidswaanzin willen nog steeds hun macht laten gelden door anderen te onderdrukken met geweld.

In de schaduw van dergelijk onrecht passen enkel verbondenheid, solidariteit en liefde ... als teken van tegenspraak, als vreedzaam protest ... en muziek en poëzie als licht in het duister, als balsem voor de ziel.

Vicky De Wolf - voorzitter

KAFKA KIJKT ZICH DE OGEN UIT.

DE TRAGISCHE PARADOX : POETIN BEVRIJDT OEKRAÏNE.

Ik ben geen Slavist en geen politicus, maar wel een alerte Daensist die betrokken, ontzet en verbijsterd toekijkt op wat zich momenteel in de wereld afspeelt.

Wat Rusland (ik gebruik bewust niet het woord de Russen) tegenover Oekraïne, een soevereine staat, uithaalt is ongehoord, mensonwaardig en misdadig.

De verantwoordelijke voor het leed dat de Oekraïners wordt aangedaan heet Vladimir Poetin, ooit een wat anoniem, maar nietig lid van de KGB, de Russische geheime dienst. En de lezers weten wat geheime diensten betekenen: dubbelspionnen en slinkse middelen.

Na de dood van Boris Jeltsin wordt Poetin via duistere sluiptwegen president van Rusland. Hij gedraagt zich geleidelijk aan als een autocraat die zich via corruptie, fraude, intimidatie en zelfs moord staande weet te houden.

Door zijn stalen, onbewogen, gevoelloos en kil gezicht of eerder tronie staan we voor een raadsel. Tot hij in 2014 de Krim bezet en nu een oorlog ontketent waarvan iedereen zich afvraagt waarom en hoe ?

Poging hem te portretteren.

Hij is een leugenaar, want een week nadat hij heeft gezegd de grens naar Oekraïne niet over te zullen steken staat hij vandaag 25 februari in Kiev.

Hij wil absoluut Oekraïne dat een eigen cultuur heeft en een heel andere sfeer ademt terug bij Rusland voegen en de huidige regering vervangen door een pro-Russische. Dat wordt gaandeweg een obsessie waartoe alle middelen goed zijn. Zo laat hij Europese leiders die op een compromis aansturen plaats nemen aan een lange tafel om dan hautain en arrogant op hen neer te kijken als waren het naïeve en argeloze schooljongens.

Zo verdraait hij de waarheid door te zeggen dat hij Oekraïne wil helpen door denazificatie (waar zouden die nazi's dan wel zitten ?) en door het te behoeden voor vrijheidsberoving (waarom gaan duizenden Oekraïners uit schrik voor hem dan lopen naar buurlanden zoals Polen ?)

Poetin is een onmens en een oorlogsmisdadiger, maar men moet hem niet al te vlug afdoen als een schizofreen, want hij is een meester schaak- en valsspeler die stap voor stap zijn doel weet te bereiken.

En waar staan we nu ? Europa is een verzwakt broertje, de V.S. kan niet tussenbeide komen om een derde wereldoorlog te voorkomen en China wacht af. Zullen economische maatregelen eventueel op lange termijn helpen ? Kan men hem isoleren ? Staat het Russische volk dat zelf onder de knoet leeft achter hem ? En wie zijn de slachtoffers ? Het vrouwtje dat ik gisteren op TV zag, niet wist waarheen, amper nog iets bezat en haar weerloosheid uitschreeuwde. En het kind van zes langs de straat dat wenend zegt : *"Ik wil niet sterven."* Heb je het gezien, meneer de president ?

Maar anderzijds alle waardering voor de solidariteit van sportlui als Wout Van Aert die na zijn zege in de Omloop Het Nieuwsblad de journalist van dienst wegstuurt met de boodschap : *"Mijn zege betekent niets tegenover de*

ellende van de mensen in Oekraïne.” Idem voor mensen in de voetbal- en de cultuurwereld.

Conclusie: zijn mensen als Bach, Desmond Tutu en Pablo Neruda enerzijds en onmenselijke als Hitler, Pinochet en Poetin anderzijds uit hetzelfde deeg gebakken en geschapen naar Gods beeld en gelijkenis ?

Wouter De Bruyne ▲

VRAGEN VAN EEN ALERTE DAENIST

Als er zoveel geld naar de belastingsparadijzen gaat, veelal met bedrieglijke constructies, waarom worden die niet aangepakt ? Of staan die boven de wet ?

Nog even terug naar het voetbal. Is dat corrupt wereldje zo diep gevallen dat het een W.K. organiseert in Qatar, een land dat geen voetbaltraditie heeft, waar de temperatuur voor het voetbal totaal ongeschikt is en tientallen doden zijn gevallen bij de bouw van nieuwe stadions ? De ultieme droom van een paar steenrijke sjeiks bij wie de prominenten van het voetbal in luxe hotels verblijven, verwend worden en kunnen aanzitten aan rijke tafelen ?

Wie gaat jonge mensen die - en dat is begrijpelijk - meegaan met hun tijd en zowat levende encyclopedieën zijn van pop, hard rock, punk e.a. vertellen dat er daarnaast ook stilte bestaat en klassieke muziek die niet oubollig is, maar tijdloos zoals een opera van Mozart of een cantate van Bach ?

Is het naïef te denken dat een horloge dient om het uur te kennen en een auto om zich te verplaatsen ? Nu zijn dat statussymbolen geworden. En wat is dat "status" ? Het bezit van een Rolex of een Lamborghini ?

Wat te denken van het feit dat migranten, op zoek naar veiligheid en een kans om te overleven, tegen een hongerloon worden uitgebuit ?

Het is bijna alledaags geworden en we worden het gewoon. Maar de beelden van mensen, ook vrouwen en kinderen, die tegen de betaling van een fortuin met gammele bootjes proberen het Kanaal over te steken en vaak verdrinken, is een schandvlek voor onze beschaving. En mensenhandel is niet immoreel, maar amoreel m.a.w. het gebeurt door een canaille dat geen enkel moreel besef heeft.

Hebben mensen die een hoed, een keppeltje, een hoofddoek, een kap, een muts of een kroon dragen, niet allemaal hetzelfde hoofd en hetzelfde hart ?

Zijn de sociale media werkelijk sociaal ? Een babbel onder vrienden wordt dankzij hen vaak een dovemansgesprek. En wat zegt Jordi Savall, de wereldberoemde gambaspeler in mijn krant: ***"We moeten de jongeren redden van Facebook, met schoonheid."***

VRAGEN VAN EEN ALERTE DAENIST VERVOLG

In de buurt van onze stations of van 't Klein Kasteeltje zijn alweer daklozen gestorven van de kou, de honger, het wachten op een pasje... Durven we nog te spreken van een welvaartmaatschappij ?

Als een gesprek begin met de woorden: ik heb niets tegen een immigrant, maar... dan is het gesprek al doodgelopen.

Ik hoorde voor een paar maanden Vincent Kompany na de wedstrijd Club Brugge - Anderlecht met geen woord over het voetbal reppen, maar wel zijn afkeer uiten voor de Brugse spreekkoren of enkelingen die permanent hun oerkreet "bruine aap" lieten horen. Ik ga naar huis, zei hij, daar kom ik bij mensen terecht bij wie ik me goed voel. Uiteraard hebben de vierde scheidsrechter, de grensrechters en de politie eens te meer niets gehoord. En de voetbalbond doet wat hij altijd doet : slapen.

De polarisatie is een feit. In Vlaanderen zit het Vlaams Belang met de afgeborstelde Tom Van Grieken de N-VA en de traditionele partijen in de nek, in Wallonië doet het PTB met de welgebekte Raoul Hedebouw hetzelfde met de P.S. De anderen zien dat met lede ogen aan, maar werken de polarisatie in de hand door tweespalt, zelfs binnen hun eigen rangen, weifelen, wazigheid, gedraal en vooral door het gebruik van dubbele agenda's en angst voor de verkiezingen van 2024. En polarisatie speelt ook haar rol in het gevecht tegen de pandemie, want hier waant iedereen zich viroloog of politicus.

Is er dan geen zonnekant meer ? Toch wel : de solidariteit of wat de Franse filosoof Emmanuel Lévinas het kleine gebaar of de uitgestoken hand noemt : zoals de klinieken waar dokters vaak voor aarts moeilijke keuzes en dilemma's komen te staan en het personeel geen uren telt, zoals de Vlamingen die in het geteisterde Wallonië gaan helpen, de vrijwilligers in de gezondheidscentra, de artsen zonder grenzen, de mensen in het onderwijs die zich van dag tot dag moeten aanpassen en toch stand houden, en de talloze idealisten die het "wij" boven het "ik" stellen. Bovendien is de kans reëel dat we eindelijk tot het inzicht komen dat de natuur sterker is dan wij en dat enige bescheidenheid ons zou sieren.

Tenslotte iets over ons taalgebruik. We hebben lang moeten vechten tegen de francofonie. Nu is onze taal verengelt of verbasterd of herleid tot afkortingen waar een leek amper iets van begrijpt.

En zeggen dat we in de Middeleeuwen een taal hadden die kleurrijk en sappig was. Geef mij maar :

"den fellen metten grijsen baerde" uit Reinaert de vos en **"dat was gheselschap goet ende fijn"** uit het Egidiuslied.

Ik weet dat deze epitheta in het dagelijks taalgebruik niet meer voor de hand liggen, maar daarom moeten we niet teruggrijpen naar een tussentaaltje dat o.m. dankzij de sociale media is ontaard tot ordinair, zogenaamd ironisch en vaak kwetsend.

Ik kan niet anders dan afronden met een verwijzing en een diepe waardering voor de uittredende Duitse kanselier Angela Merkel, niet alleen om haar consequente houding, haar luisterbereidheid en haar durf om haar nek uit te steken, maar ook omdat ik bij haar trekken van priester Daens heb gezien : wijk niet van je doel af, laat je niet intimideren, kniel niet voor de macht en blijf jezelf."

Brieven aan Daens

Waarde Adolf Daens,

Honderdvijftien jaar geleden werd u met toestemming van paus Leo XIII van uw priestertaak ontheven. Ik kan me moeilijk voorstellen dat de auteur van Rerum Novarum met veel genoegen en zonder zucht zijn handtekening heeft geplaatst onder het document, dat hem door kerk en koning vanuit ons land was ingefluisterd. Dat uitgerekend een priester moest abdiceren, die de nieuwe principes van de sociale leer van de kerk in de praktijk wou brengen en die veel méér evangelie uitademde dan de Woestelingen van de Katholieke Partij: dat moet die paus toch pijn hebben gedaan.

Zelf heb ik dat pas laat begrepen. Uit de lessen geschiedenis in mijn West-Vlaams college heb ik geen herinneringen aan de dynamiek die u op gang bracht. De zestiger jaren zouden nochtans cruciaal blijken, maar de zaak Daens was voor Waregem wellicht een verre, lokale aangelegenheid. En vooral: politiek en kerkelijk te geladen. Het is het enige tekort dat ik de fameuze priester-leraar, die ons in de poësis meerdere vakken gaf, heb verweten.

Boon schudde me in Leuven in '71 wakker met het boek, waarvan men meestal de ondertitel vergeet: Pieter Daens of hoe in de negentiende eeuw de arbeiders van Aalst vochten tegen armoede en onrecht. Toen ik twee jaar later in Gijzegem belandde, moest ik vaststellen dat auteur noch titel hoog op de leeslijst stond.

Maar wat is dat toch dat men een man die in het spoor van de Nazarener opkwam voor recht en gerechtigheid, wantrouwde, verguisde, vergat? Ik weet het, u was geen makkelijke man: ongedurig, ongeschikt voor het jezuïtisch systeem, onaangepast voor langdurig college- of parochiewerk.

Weet u, waarde Adolf Daens, u had misschien geen priester moeten worden. U keek veel verder dan u mocht van kerk en staat, en precies dat priesterkleed heeft u genekt. De Woestelingen rekenden er u op af, de kerkelingen deden de rest. Zonder uw soutane waren uw ideeën misschien makkelijker te verdedigen. Ik weet het, in Brussel was uw toog er al niet meer, maar ook de energie was grotendeels gebroken. Ik herinner me nog de schok toen ik las dat u daar van deur tot deur moest leuren met wijn en olie om te overleven.

Honderdvijftien jaar later kan ik u wel niet helemaal geruststellen, maar het ziet er naar uit dat Leo's verre opvolger u beter begrijpt en u zelfs sterk zou hebben aangemoedigd. Nu nog de politiek.

- Vale -

Patrick Lateur is classicus, dichter, vertaler en auteur van bloemlezingen. In opvolging van Hubert Van Herreweghen werd hij lid van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren. Hij publiceert in diverse tijdschriften en werd terecht bekroond om zijn unieke benadering en vertaling van Homeros' Ilias en Odyssee in vijfvoetige jamben.

◀ Peter Dauwe

ZANDLOPER

HET BROOD; DE SPELEN

De 'saucissen' waarmee Woeste stemmen meende te moeten ronselen tegen de Aalsterse paster Daens – zijn politieke tegenstander - staan voor eeuwig genoteerd als de zielige en misschien wel wat wanhopige poging van het toenmalig etablissement om de gang van de geschiedenis richting welvaart en democratie tegen te houden. Toch intrigeren deze laatnegentiende-eeuwse worsten mij te zeer dan dat ik ze als voltooid verleden geschiedenis in het gedigitaliseerd archief kan laten liggen van het Vlaams collectief geheugen als een van de zovele episodes waar moest voor gestreden worden om niet alleen gelijk te hebben maar ook gelijk te krijgen.

Die wel heel doorzichtige en vooral tijdelijke presentjes aan het 'kiespubliek' (de naam alleen al) behoren allereerst tot de helaas toch niet zo zeldzame gemene trucjes waarmee politieke kandidaten al eens de kiezersgunsten menen te kunnen kopen. De kunst is daarbij telkens om het programma (of het gebrek hieraan) naar de achtergrond te dringen en illusies op te wekken. Alsof het genot van een droge worst bij een frisse pint ook maar iets te maken heeft met structurele armoedebestrijding, noodzakelijke krachtige maatregelen opdat niemand meer zou hoeven te bedelen voor een snee brood met beleg.

Evenzo staan, vele bladzijden eerder in het geschiedenisboek, de Romeinse keizers van wie we weten dat ze met brood en spelen opstanden wilden vermijden van burgers voor wie het leven in die niets

ontziende militaire dictatuur tenslotte geen pretje was. De taal van de Romeinen wordt nog steeds onderwezen in de secundaire scholen in het door hen overwonnen Gallië, waaronder ook het land van de volgens Julius Caesar onvolprezen dappere Belgen – wie zal hem tegenspreken – en over taal gesproken, de taalgrens die in cartoons als een halfopen ritssluiting over het België-driehoekje loopt, was er zonder die inval langs al die toen nieuwe heirbanen gewoon nooit geweest.

Die Romeinen dus: hoewel hun 'brood en spelen' minder cynisch klinkt als het 'houdt gij ze dom, wij houden ze arm' van de Daens-en-Woeste-tijd, is er een trieste lijn die tot op heden doorloopt van machtige kringen die er alles voor over hebben om die macht te houden. De last-minute-saucissen van Woeste zijn niet los te zien van de bredere context met jeeuwetwel de onveilige weefgetouwen, werkmans-ellende en twijfelen aan eigen kunnen voor verzet tegen het heersend motto 'het kan niet anders'.

Is er een verband tussen het Romeinse graan dat uit de kolonies moest gehaald worden (denk er de zweepslagen bij, denk ook aan Leopold II en zijn Congo) en het naoorlogs doel van de welvaartscreatie om 'iedereen zijn biefstuk' en 'baksteen in zijn maag' te geven?

Mogen we van de tot in de nok gevulde Romeinse amfitheaters met een drone-camera vliegen tot over de WK- en Olympische stadia, en zonder Netflix teveel eer aan te doen, die houd je toch maar in je huiskamer.

Onze haren rijzen ten berge bij berichten over scholen à la Taliban, we schudden het hoofd bij Chinese censuur op industriële schaal – Mao is niet dood - maar ook in ons 'kwaliteitsonderwijs' zijn er drempels en mechanismen met het resultaat dat velen nog steeds zonder diploma van de schoolbanken komen, misschien niet 'arm en dom' zullen blijven of

worden, maar toch een moeilijk leven wacht en wiens skills om je leven echt in handen te nemen of zelfs op te komen voor verbetering, niet tot ontwikkeling gekomen zijn.

De gladiatoren die voor het vermaak moesten zorgen van mensen die moesten vergeten, de slaven die afgebeeld werden om goedkoop voedsel naar de eeuwige stad te kunnen afvoeren, het tot in hun ziel vernederde werkvolk dat zijn hand uitstak voor niet meer dan een kleine slagerslekkernij, ze zijn er niet meer. Als ze al een graf hadden is het weggeruimd. De geschiedenis heeft het meestal niet over naamloze mensen.

Kunnen we hen postuum recht geven door écht de dagelijkse zorgen en noden van mensen vandaag voor ogen te houden, ook als ze minder goed uitkomen in politieke of economische berekening?

Tegelijk: gladiatoren, werkvolk en slaven van vandaag: besef je burgerschap, waarom er voor het enkelvoudig stemrecht gestreden werd en neem je verantwoordelijkheid.

■ Peter Dauwe

**Blij om
jouw bank te
mogen zijn**

Argenta Derieuw

Leopoldlaan 170/2 - Aalst

RADIX -RADICES -RADICAAL OVER DE WORTELS VAN ONS ENGAGEMENT

Men kan filosoof Ludo Abicht het best omschrijven als een gedreven idealist en bruggenbouwer. Hij doceerde in Canada en in de V.S. en was hoogleraar aan de faculteit politieke wetenschappen aan de Antwerpse UIA. Hij publiceerde o.m. over filosofie, ethiek, joodse cultuur en het Israëliësch - Palestijnse conflict. Hij schrijft voor ons een aantal opiniestukken, gespreid over vier nummers en behandelt daarbij eerst het Christendom.

1. HET CHRISTENDOM

In de biografische film *Walk the Line* (2005) zegt de country zanger Johnny Cash aan zijn manager dat hij van plan is een benefietconcert te organiseren voor de levenslang gedetineerden in één van de beruchtste gevangenissen in Californië. Waarop de man protesteert: "de overgrote meerderheid van je fans zijn christenen die het niet zullen slikken dat je gratis gaat optreden voor seriemoordenaars en verkrachters!" Johnny Cash reageert daarop met: "*dan zijn het geen christenen.*"

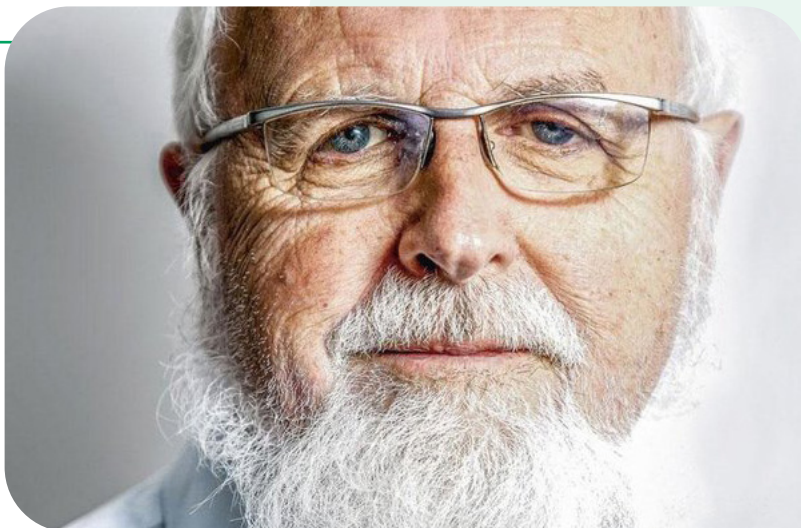
In de herfst van 1980 had ik een gesprek met de broer van zuster Ita Ford (Maryknoll) die samen met drie andere missiezusters in El Salvador vermoord werd door leden van een extreemrechts doodseskader. Toen ik hem vroeg, waarom zij en andere missionarissen in die uiterst gevaarlijke regio waren gaan werken, kreeg

ik een gelijkaardig antwoord: "maar wat konden zij als overtuigde christenen anders doen?"

We kunnen zo nog een hele tijd doorgaan en overal in de geschiedenis voorbeelden vinden van christelijke naastenliefde, dat wil zeggen van grote en kleine gebaren van menselijke solidariteit en zelfverloochening die onmiskenbaar geïnspireerd werden door dat christendom.

En dan is het wachten op de reactie: we kunnen zowat evenveel voorbeelden aanhalen van de ellende waar datzelfde (?) christendom voor verantwoordelijk geweest is en nog steeds is, van de vervolging van Joden en andersdenkenden tot de "redding" (in casu de ongevraagde doop) van honderdduizenden tot slaaf gemaakte Afrikanen en de gruwelen van de kruistochten tot de recente beschuldigingen tegen de vorige paus en zovele prelaten vanwege hun slappe houding tegenover gekende pedofielen in alle staten en hoedanigheden van de Rooms-Katholieke kerk. Het hangt er gewoon van af welk aspect van deze religie je in je betoog in de verf wil zetten. In het huidige gepolariseerde klimaat volstaat één genuanceerde beoordeling van zo'n pedofiele pastoor om

Ludo Abicht ▲

je voorgoed in het kamp van de schijnheilige apologeten van deze misdaden te plaatsen, of één lichtjes overdreven kritiek op de leer of het instituut om je voorgoed tot kortzichtig en fanatiek papenvreter te degraderen. In de eenentwintigste eeuw zou je verwachten dat diepgelovigen veel meer dan jij geschokt zouden zijn door wat er in hun naam gebeurd is of, omgekeerd, dat een overtuigd atheïst zich af en toe tegen een uit de hand gelopen heksenjacht op alle christenen zou verzetten. Maar dat is bijna nergens het geval.

Wat wél het geval geweest is was mijn inleiding in die religie door mensen die boven deze polemiek bleken te staan, van priester-arbeiders in Gentse volkswijken als het Rabot tot Nederlandse missionarissen die in Algerije mee in het verzet stonden tegen het Franse kolonialisme, om te beginnen met een pater op het jezuïetencollege in Borgerhout die ons al in de jaren 1950 mobiliseerde tegen de segregatie in de VS, het imperialisme in de Derde Wereld en de stinkende (ik bedoel hier letterlijk de urinegeur) armoede in de krotwoningen van de oude stad. Het is heel moeilijk om je als rebellerende puber - ik hoop nog altijd dat dit een tautologie blijft – aan de wervende kracht van een dergelijk authentiek christendom te onttrekken.

Op een bepaald moment begeef je je uiteraard buiten deze enigszins gesloten collegewereld en ga je ontdekken dat lang niet al je klerikale opvoeders intellectuele en morele helden waren. Maar dan is het te laat: aan de universiteit bezoek je voorlichtingsavonden

door notoire vrijdenkers van wie je veel opsteekt, maar je weet uit eigen ervaring dat ook zij zich aan een nogal karikuraal beeld van hun gelovige tegenstanders bezondigen. Meer nog: je overtuigt jezelf weliswaar van de filosofische superioriteit van een agnostische of zelfs atheïstische levensvisie, maar je blijft huiveren wanneer je medestanders een voorbijgestreefd “à bas la calotte” antiklerikalisme blijven huldigen dat in bekrompenheid niet moet onderdoen voor de dogma's van de door hen verachte ultramontaanse onderpastoor. En als je dan hoort dat diezelfde vrije geesten bijvoorbeeld het gebrek aan concrete solidariteit voor asielzoekers in niet-godsdienstige kringen verdedigen door te beweren “dat die katholieken die mensen uit welbegrepen eigenbelang helpen om hun ziel te redden”, dan haak je mentaal en emotioneel af.

Het is natuurlijk veel complexer dan dat: het vroege christendom was een gedeeltelijk

bewuste voortzetting van de profetisch-sociale stroming binnen het jodendom, een rebellie die echter reeds in de vierde eeuw getemd werd, toen dat christendom de macht over het late Romeinse Rijk (en de komende Europese middeleeuwen) veroverd had en al te vaak bereid was zijn ziel voor deze macht te verkopen. De rebellie tegen geld en macht, die in het centrum had moeten staan, werd brutaal en constant naar de marge verdreven, waar ketters en ketterse ideeën ongenadig vervolgd werden. Het is geen toeval dat een communist als Theun de Vries in 1982 een boek over deze ketters schreef, en dat de atheïstische joodse filosoof Ernst Bloch in zijn opus magnum *Das Prinzip Hoffnung* (1953) honderden bladzijden aan deze marginale figuren en bewegingen gewijd heeft. Indien we ook deze gelovige maar rebelse groepen over één kam beginnen te scheren met de kerkelijke apparaten zelf ontkennen we uit domheid, onwetendheid of kortzichtigheid één van de belangrijkste bronnen van onze lange en moeizame strijd voor de menselijke emancipatie. Dat werd overtuigend verwoord door onder meer de Franse godsdienstdeskundige Frédéric Lenoir (*Le Christ philosophe*, 2007) en de Sloveense filosoof Slavoj Žižek (*Pourquoi l'héritage chrétien vaut-il d'être défendu?* 2000).

Overtuigde aanhangers van een bepaalde levensbeschouwing hebben het vaak moeilijk met mensen die in feite autonoom hun eigen idealen realiseren, zonder lid te zijn van de club. De christenen vonden daarvoor de verklaring uit van iemand, bijvoorbeeld een belangrijk heidens denker, die als het ware "van nature" christen zou zijn (*anima naturaliter christiana*). Een paar

decennia later hoorde ik in vrijmetselaarskringen precies dezelfde verklaring, waar men het had over oprechte en rechtschapen mensen die om een of andere reden geen broeder of zuster waren. Men noemde hen dan maar *maçons* zonder schort. Vanzelfsprekend bezitten het christendom noch de vrijzinnige vrijmetselarij een monopolie op het authentiek humanistische leven, maar het zou goed zijn indien men dan op zijn minst de gelijkwaardigheid van heel veel en heel verschillende "wegen naar de deugd" (Tao te king) zou erkennen. In post-dogmatische tijden als deze kunnen we ze allemaal gebruiken. Daarom is het altijd een beetje verwonderlijk, wanneer mensen vandaag met grote eerbied de diepe wijsheid van bijvoorbeeld het boeddhisme, het jodendom of de islam ontdekken, maar menen dat het voor de rest volstaat resoluut het christendom van hun jeugd te veroordelen en te verwerpen om echt vrij te zijn.

In ecologische kringen noemen we het afsterven van één soort een jammerlijk verlies voor de biodiversiteit. In het geval van de grote godsdiensten, filosofieën en moraalsystemen gaat het om een aanslag op de wortels van onze beschaving.

Niemand beweert dat een bepaalde afkomst, opvoeding of traditie ons dwingt essentialistisch, dat wil zeggen onkritisch het voorbeeld van onze ouders en voorouders te volgen, maar we moeten wél weten waarom we bepaalde tradities blijven behouden, aanpassen, actualiseren of achterlaten.

In het toneelstuk *Nathan der Weise*, 1779, pleitte Gotthold Ephraïm Lessing ervoor de aanhangers van alle geloofsovertuigingen de kans te geven hun mens- en wereldbeeld in alle verdraagzaamheid zo vrij mogelijk te laten ontplooiën. Dat was, tien jaar vóór de bestorming van de Bastille, de grote droom van een universele Verlichting. Wij, die intussen ervaren hebben dat ook de mooiste verhalen de kwalijkste gevolgen kunnen hebben, zijn voorzichtiger geworden, maar dat betekent niet dat die Verlichting een illusie geweest is. Alleen, dat dit project nog lang niet voltooid is.

WGC DAENSHUIS

*Na de grootste drukte door onder andere Corona
even wat nieuws vanuit het Daenshuis.*

De voorbije 2 jaar waren niet de makkelijkste in het wijkgezondheidscentrum. Enerzijds door de drukte en de vele te nemen maatregelen door de pandemie, anderzijds door het gebrek aan artsen die noopten tot de tijdelijke sluiting van onze tweede vestiging op de Albrechtlaan.

Ondertussen wordt ook verder gewerkt aan de verbetering en uitbreiding van het aanbod. Zo zijn maatschappelijk werk en preventieve gezondheidszorg nu een vast gegeven en wordt ook in de richting tandzorg gezocht naar een afdoende invulling van het zorgpakket.

Om dit geheel te blijven realiseren blijft financiële steun een noodzaak. Dit kan nog steeds met een gift met fiscale vrijstelling via de Koning Boudewijn stichting of schenking door erfenis.

Steun jij ons ook via Trooper ?

Online shoppen en het Daenshuis steunen? Dat kan!

Maak kennis met Trooper. Een website voor al je online shopping die ervoor zorgt dat je het Daenshuis gratis steunt met je online aankopen zonder een € meer te spenderen.

Hoe werkt Trooper ?

1. Je gaat naar www.trooper.be/daenshuis
2. Je kiest je shop en je klikt op de banner. De link weet dat jij ons wilt steunen.
3. Je doet gewoon je aankoop zoals altijd, zonder een € meer te betalen.

Van harte dank!

wijkgezondheidscentrum aalst

Maar vandaag is dit ook mogelijk zonder dat het iets kost!

Via www.trooper.be kan men bij aankopen via het internet bij heel wat firma's een steun geven die de besteller niets kost. Sinds kort kan dit bvb ook via de "superplus" kaart van Delhaize.

Een kijkje op deze web – pagina (www.trooper.be/daenshuis) is dus zeker de moeite waard. Die vele steun, hoe klein ook, zijn een grote steun voor het Daenshuis.

TRIPTIEK VLAANDEREN : EEN MUZIKAAL LANDSCHAP

*We hebben een erfgoed dat mag gezien, gelezen en beluisterd worden.
Maar de vraag is of dat gebeurt. En of dat, vooral bij de jeugd,
niet einde verhaal is.*

Ik luister naar Klara, ga met mijn klas op bezoek naar de kapel van Raveel in Machelen en lees elke dag een vers. Ik hoor al heel wat jonge mensen zeggen : “*Wat is er aan de hand met die man ? Ons landschap ligt vol muziek, maar niet met die van Grieg of Sibelius. En de drempel is voor ons te hoog.*” En toch...

Ik zong in de Schola van de Sint -Baafskathedraal in een mis van Palestrina, hoorde 's zondags op de Kouter in Gent een ouverture van Rossini en kocht, wat ouder geworden, voor een prikje van negentig frank een abonnement op vier “concerts

d’hiver”(verwonder je niet om het Frans, we zijn in Gent) in de opera. Ik had een plekje in de engelenbak of op den uil en luisterde verrast naar het celloconcert van Dvorak. Dit zijn momenten die sporen nalaten en aanzetten tot een zoektocht naar de muziek van en door mensen van bij ons.

De Nederlandse school uit de renaissance was geen geografisch, maar een cultuurhistorisch begrip dat Nederland, Vlaanderen en Noord -Frankrijk omvatte. De componisten ervan waren zo talentvol en zo beroemd dat ze vaak in het buitenland terecht kwamen aan het hof van koning, hertog en bisschop. Ik noem er twee: Adriaen Willaert kwam uit Roeselare en zorgde in de San Marco van Venetië die twee zangtribunes telt voor

de dubbelkorigheid. En Orlandus Lassus die uit Bergen afkomstig was, werd om zijn stem bijna gekidnapt, begon aan een zwerftocht door Europa en schiep een oeuvre dat tussen schalks en devoot honderden chansons, motetten en missen bevatte.

Het is een tijd windstil, maar de romantiek zorgde voor een keur aan werken die zoals Grieg, Dvorak en Sibelius in het buitenland pleitten voor een eigen cultuur met een eigen klank. Denken we vooral aan de oratoria van Peter Benoit, de Vlaamse dansen van Jan Blockx en de liederen van Emiel Hullebroeck, Renaat Veremans en Gaston Feremans met zijn Gebed voor het vaderland op tekst van Remi Piryns, een bezinning die onze aard beter had kunnen uitdrukken dan De Vlaamse Leeuw. Maar daarnaast was er ook een esthetische strekking met liederen van Lodewijk Mortelmans, vaak op teksten van Gezelle, het werk van August De Boeck uit Merchtem, wiens Dahomese rapsodie de vergelijking met beroemde tijdgenoten kan doorstaan, en het symfonisch gedicht "De Zee" van Paul Gilson met zijn beroemde matrozendans.

De hedendaagse muziek is een mengkroes met mensen die bij de traditie blijven of experimenteren. Ik doe een keuze. Er is een keur aan koormuziek. Ik denk aan Vic Nees, ooit dirigent van het Vlaamse Radiokoor en schepper van talloze religieuze en profane koorwerken waarbij de stem vaak onconventioneel wordt gebruikt, aan Herman Roelstraete die teksten van o.m. Paul Van Ostaijen en Anton Van Wilderode op muziek zette, en aan onze stadsgenoten Kristiaan Van Ingelgem, organist, beiaardier, meester-improvisator, en componist van heel wat

religieus werk en van o.m. een sprankelende zetting op Gezelles gedicht "'t Er viel 'n keer een bladtje..."

Zoon Maarten is dirigent van het koor "De 2de Adem". Met zijn werk "Onvoltooid landschap" verscheen hij in de top 100 van radio Klara, won al diverse prijzen en was artistiek leider van de World Choir Games, de grootste koorwedstrijd ter wereld.

Ik citeer naast de koren twee bijzondere mensen in de instrumentale muziek:

Wim Mertens met minimalistische en repetitieve muziek die vaak wordt gebruikt bij theater, films en documentaires.

En Luc Brewaeys die voortdurend op zoek ging naar ongewone klanken, zelfs alle-daagse uit de keuken, en opviel door een briljante orkestratie van Debussy's Préludes voor piano.

Een componist kan niet zonder solist of orkest. Jaren geleden waren we op bouwkamp in Berlijn. 's Zaterdags waren we vrij en ik ging op zoek naar een bekende platenhandel in het centrum. Op mijn vraag welke opname van Bachs Mattheuspassie hij de beste en meest devote vond antwoordde de verkoper : die van Philippe Herreweghe met het Collegium Vocale. En dan te weten dat er van die passie tientallen opnames bestaan.

Een merkwaardig man in het milieu is Paul Van Nevel die alom en altijd op zoek is naar originele en onbekende handschriften. Dat zijn vaak juweeltjes die hij dan brengt met zijn Huelgas-ensemble dat tijdens het concert in een kringvorm staat opgesteld en telkens een kwart draai maakt zodat elke klank of beeld elke toehoorder weet te raken.

Kerkelijke muziek

Markant ook is de figuur van Anneleen Lenaerts, een van de meest gelauwerde harpistes van haar generatie, lid van de Wiener Philharmoniker, een van de beste orkesten van de wereld, en beroemd om solowerk van Debussy, Ravel en Fauré.

Sinds enkele decennia hebben Nikolaus Harnoncourt ("mijn cellistje", noemde von Karajan hem meewarig) en de Nederlandse klavecijnist Gustav Leonhardt pionierswerk geleverd om de muziek uit de barok en het classicisme te ontdoen van de laag romantiek die er overlag. Men ging op authentieke instrumenten spelen, de bezetting werd dunner, de muziek transparanter en het tempo vinniger. In deze atmosfeer moeten we ook "La petite Bande" van Sigiswald Kuijken situeren, een idealist die het zonder staatssteun moet stellen, maar die op zijn manier o.m. op het requiem van Mozart, de passies en de cantates van Bach en zoveel meer een persoonlijke stempel drukt. En in die rij volgen B'Rock, Il Gardellino en Bach-Plus dat in Aalst als

aperitief muziek van Bach en zijn tijdgenoten brengt en van onze zondag een feest maakt.

En het was de Gentenaar Gerard Mortier die in verzet ging tegen vermolming, vocht voor vernieuwing in de Gentse opera en in de Brusselse Munt en op veel andere plekken. Ik denk aan Parijs, Salzburg en New York waar hij jaar na jaar op handen werd gedragen en een jong publiek wist aan te trekken. Hij werd niet ten onrechte als operapaus beschouwd. Maar meteen verwijzen we naar Jan Briers bij wie Mortier ooit assistent was en die de grondlegger was van het festival van Vlaanderen waar de groten der aarde zoals Benjamin Britten, Elisabeth Schwarzkopf, Bernard Hatink en Karl Böhm te gast waren en dat achteraf is uitgezwermd over heel Vlaanderen.

En vergeten we tenslotte niet dat zowel in grootstad als overal te lande liefhebberskoren elke week intens repeteren om de mis op te luisteren of om een jaarlijks concert voor te bereiden. Ik neem als voorbeeld de figuur van de onlangs overleden en onvolprezen Bernard Deheegher, oud-leerling van het Aalsters jezuïetencollege die van het gregoriaans vanuit Watou een wereldgebeuren maakte waar koren uit Estland, Korea, Noorwegen en noem maar op welkom waren.

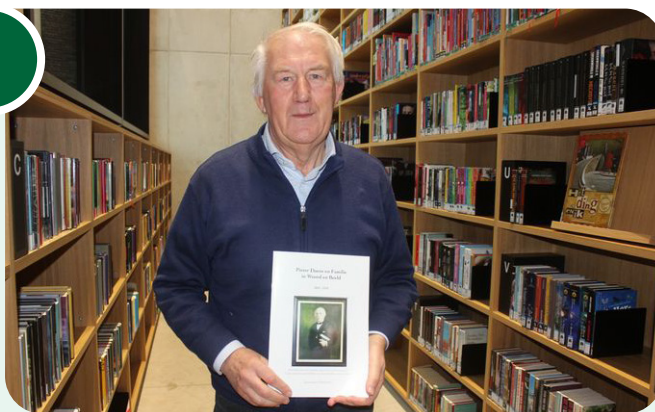
■ Wouter De Bruyne

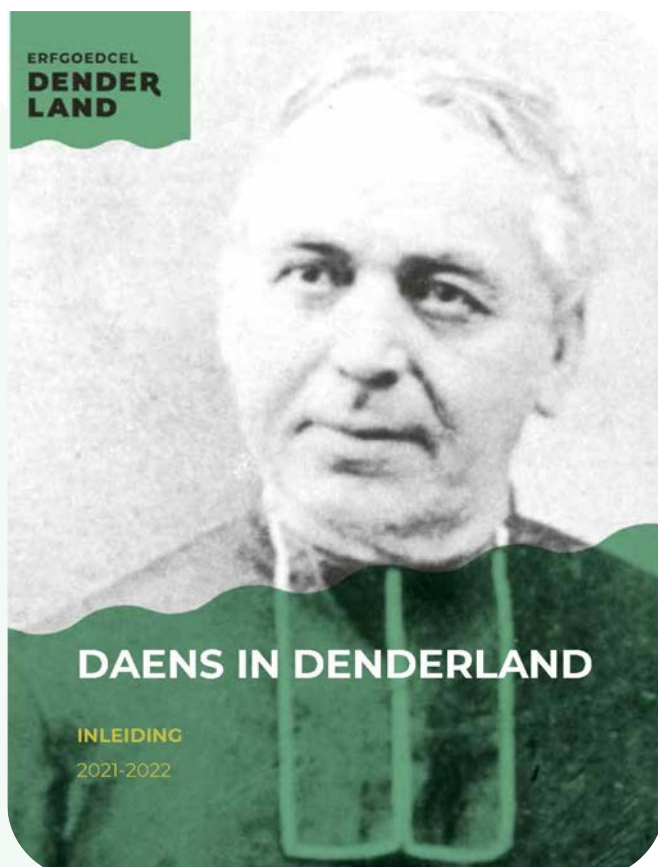
In memoriam

Rik Strypens

De leden van het priester Daensfonds vernemen ontsteld en diep bedroefd het overlijden van hun bestuurslid en historicus Rik Strypens (1941-2022).

Hij had talrijke publicaties op zijn naam zoals over de mouterij De Wolf-Cosijns en over leven en lijden van de familie Daens. Maar hij was vooral een actief, loyaal, kritisch en warmhartig lid van ons dagelijks bestuur. We herdenken hem met grote genegenheid en gaan hem missen, vandaag, morgen en in de toekomst. We voelen ons één met Els en de kinderen en bidden voor hem om rust en voor zijn gezin om troost. Een langere bijdrage over zijn rol verschijnt in ons volgend nummer.

DAENS IN DENDERLAND

INLEIDING
2021-2022

In het vierde nummer van jaargang 2020 van Daens Vandaag kon u al lezen dat het project rond de erfgoedborden in Aalst zou uitgebreid worden naar de ruime Denderregio. Erfgoedcel Denderland nam daarom het initiatief, samen met de inhoudelijke en financiële steun van het Priester Daensfonds (mede dankzij het legaat van Kees Noordermeer), om in 2021-2022 een cultureel erfgoedproject uit te werken rond het ruime thema van het daensisme in de streek.

DAENS IN DENDERLAND

RUIME ZICHT- BAARHEID EN ERKENNING

Hels karwei

Omdat het met de coronamaatregelen niet altijd gemakkelijk was om locaties te bezoeken, experts te spreken, te overleggen met gemeentebesturen of ideeën uit te wisselen met heemkundige kringen, werd de voorbereiding een zware dobber. Met enige vertraging, maar toch nog binnen het tijdsbestek dat werd vooropgezet, kwam het hele project mondjesmaat van de grond. Er werd gewikt en gewogen, voorstellen werden op tafel gelegd en weer afgevoerd, ideeën kregen vorm en bij het verschijnen van dit nummer van ons tijdschrift kunnen we met enige fierheid zeggen dat we in de laatste rechte lijn zitten. Onze welgemeende dank en waardering gaat hiervoor uit naar erfgoedconsulent Michaël Van Houtte van Erfgoedcel Denderland en Daenskenners Luc Pots uit Denderhoutem en Joris De Kegel uit Kerksken die tijd noch moeite hebben gespaard om dit project tot een succes te maken.

DAENS IN DENDERLAND

Heldergem

De "tijd van Daens" staat symbool voor de miserele omstandigheden waarin arbeiders en boeren aan het einde van de 19e eeuw werkten en leefden. Priester Adolf Daens werd symbool van de strijd tegen deze enorme ongelijkheid, maar hij stond niet alleen.

Zijn broer Pieter Daens bracht hem in contact met de Roelenders uit de streek rond Ninove. Samen richtten zij in 1893 in Okegem een nieuwe partij op, de Christene Volkspartij. Naast sociale hervormingen om het lot van boeren en fabrieksarbeiders te verbeteren, ijverden deze christendemocraten ook voor algemeen enkelvoudig stemrecht, onderwijsplicht en de gelijkwaardigheid van Nederlands en Frans.

Wist je dat... Frederic Raes uit Heldergerm de daensisten inspireerde?

Het sociale vraagstuk

In 1891 verscheen de pauselijke encycliek Rerum Novarum. In deze brief "over nieuwe zaken" nam paus Leo XIII het voor de eerste keer openlijk op voor de arbeiders. De kerk wou het sociale vraagstuk immers niet overlaten aan de socialisten.

Ook in Denderland raakte de encycliek een gevoelige snaar. Er werden katholieke landdaggen georganiseerd, waarop vooral jonge daensers elkaar ontmoetten. Zij vonden de nodige hervormingen niet overlaten aan de socialisten.

Frederic Raes uit Heldergerm was een bekend gezicht op deze landdaggen. Met publicaties als "Heeft de werkmans recht op loon?" en "De Daghuut, wat zij is en wat zij moet doen" inspireerde hij de katholieke sociale strijd in Denderland en ver daarbuiten. Heldergerm kwam in contact met de Roelenders en later ook met de leiders Daens.

De slag bij

Het zat er regerlijk daensden. Zo wie uit Denderhoutem hoogte van herben, men gevegend rijk, en pletten... Achteraf raakt de verwoorde bijwonden in de arm.

De Franschmans

Heldergerm is het Franschmansdorp uit de regio. Talloze werkloze

Wist je dat... Frederic Raes uit Heldergerm de daensisten inspireerde?

Het sociale vraagstuk

In 1891 verscheen de pauselijke encycliek Rerum Novarum. In deze brief "over nieuwe zaken" nam paus Leo XIII het voor de eerste keer openlijk op voor de arbeiders. De kerk wou het sociale vraagstuk immers niet overlaten aan de socialisten.

Ook in Denderland raakte de encycliek een gevoelige snaar. Er werden katholieke landdaggen georganiseerd, waarop vooral jonge daensers elkaar ontmoetten. Zij vonden de nodige hervormingen niet overlaten aan de socialisten.

Frederic Raes uit Heldergerm was een bekend gezicht op deze landdaggen. Met publicaties als "Heeft de werkmans recht op loon?" en "De Daghuut, wat zij is en wat zij moet doen" inspireerde hij de katholieke sociale strijd in Denderland en ver daarbuiten. Heldergerm kwam in contact met de Roelenders en later ook met de leiders Daens.

Omwille van het uitlokkende conflict tussen priester Daens en de kerk, verliet Raes het daensisme in 1898. Desondanks was hij een grote inspiratiebron voor het daensisme.

De slag bij de Koterhaak

Het zat er regerlijk boevama te tussen de katholieken en de daensisten. Zo werden de kluutbarren van de daensistische herbe uit Denderhoutem op zondag 21 mei 1899 onoverwacht aangevallen. Hoogte van herberg Den Koterhaak in Heldergerm "door ze tot acht men gevegend met stoufkebel, herbeke, levers, paven-diken en pletten...". Achteraf bleek ook dat de calthuisen geveend was ge-raakt. De verwoorde bijwonden in de arm.

De Franschmans

Heldergerm is het Franschmansdorp uit de regio. Talloze werkloze daensdenisten luidde richting Frankrijk als veroveringsvader om te werken in de batencampagne, die kluutbarren, die chrisse ovens en de steenbakkerijen. Een van de weidige politici die het voor de Franschmans van Heldergerm spraken was daensistisch volkswaarnemingsvoorzitter Adria De Backer. Meermalen bracht hij in het van de Franschmans ter sprake in het Belgische parlement, in het met het bij voorbeeld, maar becoft in 1903 en in 1904 zijn gevegensden: de herben en werden in vlerdige vastandigheid in Frankrijk.

Erfgoedborden

In de gemeenten van de regio Denderland waar het daensisme sporen heeft nagelaten, worden op centraal gelegen plaatsen in totaal 14 permanente erfgoedborden geplaatst in duurzaam cortenstaal (een gelegeerde en weervaste staalsoort waarvan de roestbruine kleur het meest opvallende kenmerk is). In Ninove, Outer, Appelsterre, Aspelare, Kerksken, Heldergerm, Haaltert, Denderhoutem, Denderleeuw, Welle, Iddergem, Okegem komen dergelijke borden waarop figuren en gebeurtenissen die cruciaal zijn geweest in de strijd voor betere leef- en werkomstandigheden in de fabrieken en op het platteland meer duiding krijgen.

De tekst op de borden beperkt zich tot essentiële informatie eigen aan de stad of gemeente, aangevuld met oude foto's of documenten. Daarnaast zal op ieder bord ook een QR-code vermeld staan waarmee de geïnteresseerden een podcast kunnen openen die hen meer gedetailleerde info en historisch inzicht verschaft over wat zij op het bord kunnen lezen.

Het lokaal bestuur van Haaltert gaf hiervoor al de nodige steun zodat zes van de zestien borden alvast een mooie, centrale plek krijgen in de gemeente.

Feiten en figuren

In het voorjaar van 2022 worden deze erfgoedborden ingehuldigd. De aftrap wordt gegeven in Haaltert op 24 april (programma zie kaderstukje) waar het project al het verst gevorderd is. De projectborden in Denderleeuw en Ninove worden later dit voorjaar geplaatst.

We belichten hierna de gebeurtenissen en de sleutelfiguren uit het daensisme die in Heldergerm, Kerksken, Haaltert en Denderhoutem van belang zijn geweest en verklaren waarom het bord precies daar werd geplaatst.

HELDERGEM

Heldergem aan het HOC (Heldergemstraat) – Frederic Raes

De publicatie van de encyciek Rerum Novarum in 1891 gaf de aanzet tot meer aandacht binnen de kerk voor de situatie van de arbeiders. Er werden katholieke landdagen georganiseerd waarop jonge denkers elkaar konden ontmoeten en van gedachten wisselen. Een van hen was Heldergemnaar Frederic Raes die met zijn publicaties een belangrijke inspiratiebron was voor de katholieke sociale strijd in de Denderstreek en ver daarbuiten. Dit bracht hem in contact met de Roelanders en met de gebroeders Daens. Later verliet Raes het Daensisme omwille van het uitzichtloze conflict tussen priester Daens en de kerk.

Aan het HOC staat het beeld van een "Franschman" met zijn "bouzache" op de schouder, symbool voor de vele seizoenarbeiders die in Noord-Frankrijk gingen werken in de bieten campagne en dit in barre omstandigheden. De daensisten met Aloïs De Backer op kop trokken zich het lot van deze mensen sterk aan.

Burgemeester Frederic Raes en echtgenote
(Verz. Roger De Troyer)

◀
Frederick Raes
Heldergem 1865 - 1954

Jozef Callebaut
Kerksken 1854 - 1917
▼

KERKSKEN

Kerksken aan de kerk – Moeilijke lijstvorming

Met de parlementsverkiezingen van 1894 in het vooruitzicht verliep de lijstvorming binnen de Christene Volkspartij niet van een leien dakje. Jan Baptiste Van Langenhaeke, Roelander van het eerste uur, werd opzij geschoven door Hector Plancquaert waardoor een interne scheuring dreigde. In zijn herberg "Bij Callens Zjeppen" in Kerksken slaagde Jozef Callebaut erin de gebroeders Daens en de Roelanders te verzoenen. Zij kwamen eensgezind tot een lijst waarmee Adolf Daens als lijsttrekker naar de verkiezingen van oktober 1894 trok. Voor het eerst werd de macht van de conservatieve Katholieke Partij doorbroken.

Vanaf 1896 kreeg Weverij Smits, toen de grootste werkgever in Kerksken, te lijden onder de crisis in de textielnijverheid. Na herhaalde loonsverminderingen ging een deel van de arbeiders in staking. Ze werden ontslagen en hun gezinnen gebroodroofd maar dankzij de inzet van De Backer, De Pelsmaecker en Callebaut konden zij opnieuw aan de slag in de Samenwerkende Weverij.

HAALTERT

Haaltert aan het Warandehuis, voormalige woning van Baron de Sadeleer

Op 15 oktober 1894 dongen in het arrondissement Aalst drie partijen naar de gunst van de kiezer : de katholieken, de daensisten en de socialisten. Burgemeester Baron Lodewijk de Sadeleer van de Katholieke partij verwierf veruit de meeste stemmen en was samen met Dierickx verkozen.

Toen bleek dat er verkiezingsfraude in het spel was moesten de verkiezingen voor de twee overige zetels overgedaan worden. Daarin kwam het tot een rechtstreekse confrontatie tussen de Nederlands onkundige Woeste en priester Daens. Beiden werden verkozen, maar de parlementaire carrière van Van Wambeke, lange tijd een steunpilaar van de Katholiek partij kende hiermee een abrupt einde

Lodewijk baron de Sadeleer
Haaltert 1852 – Brussel 1924

DENDERHOUTEM

Denderhoutem op het Trek Mariaplein

Aloïs De Backer
Denderhoutem 1858 - 1904

De Backer werd door zelfstudie doctor in de rechten en kandidaat-notaris en was een van de grondleggers van het daensisme. Zijn tegenstanders noemden hem smalend “den boschadvocaat”, maar door de boeren en arbeiders werd hij op handen gedragen. Op zijn initiatief kwam in 1897 de Samenwerkende Maatschappij Stoommelkerij Sint-Paulus tot stand, gefinancierd met geld van de plaatselijke boeren. Hij nam het ook op voor de Fransmans, de seizoenarbeiders die naar Noord-Frankrijk trokken om er te werken in de bietencampagne.

Hij werd ernstig ziek en overleed vier dagen voor de verkiezingen van 1904. Ondanks de pogingen van de katholieken om hem in diskrediet te brengen werd De Backer postuum tot volksvertegenwoordiger verkozen. Hij werd in het parlement opgevolgd door Pieter Daens.

Sportief, toeristisch en educatief

Op dit ogenblik wordt nog stevig doorgewerkt aan de samenstelling van een fietsroute die al deze borden in de denderstreek met elkaar zal verbinden. De podcast waarover eerder in dit artikel al sprake was zal ook door fietsers kunnen gedownload worden zodat zij het hele verhaal vanop de fiets kunnen mee beleven. In vijf afleveringen zal hier het ontstaan van het daensisme en het wedervaren van Daens verteld worden. Tegen het begin van de zomer moet deze fietsroute uitgetekend zijn en zullen geïnteresseerde fietstoeristen kennis kunnen maken met het daensisme en meteen onze mooie denderstreek kunnen verkennen.

Voor de scholen in de brede regio zal bij het begin van het nieuwe schooljaar een didactisch luik aan het hele project ter beschikking gesteld worden. De grote maatschappelijke thema's zoals uitbuiting, kinderarmoede, emancipatie, en discriminatie zijn immers ook vandaag de dag actueel. Met scholen, leerkrachten en leerlingen willen we hierover nadenken en nagaan of het daensisme over voldoende actualiteitswaarde beschikt om hierop een antwoord te bieden.

**Met de kennis van gisteren
zoeken naar oplossingen
voor de toekomst.**

Daens leeft !

Erfgoeddag 2022 Haaltert

Officiële inhuldiging van de erfgoedborden “Daens in Denderland” op zondag 24 april.

Om 10u30 wordt het erfgoedbord gewijd aan Aloïs De Backer op het Trek Mariaplein (dorp) te Denderhoutem, onthuld. Deze onthulling staat symbool voor alle borden die in dit project werden opgenomen.

Daarna volgt in cultuurcentrum De Spot in de Molenstraat een academische zitting waarop burgemeester Veerle Baeyens het welkomstwoord zal uitspreken.

De gelegenheidstoespraak wordt gehouden door professor Frans-Jos Verdoodt die verschillende werken over Daens en het Daensisme op zijn palmares heeft.

Vicky De Wolf zal als voorzitter van het Priester Daensfonds verduidelijken hoe het project concreet tot stand is kunnen komen en Michaël Van Houtte, erfgoedconsulent van Erfgoedcel Denderland zal de erfgoedborden kaderen in het groter geheel van “Daens in Denderland”.

Voor de muzikale omlijsting zorgen Wilfried Dhondt samen met een aantal van zijn Vrolijke Musici. Het slotwoord is voor cultuurschepen Bart Ottoy.

Na afloop wordt aan de aanwezigen een receptie aangeboden.

Inschrijven via www.haaltert.be/erfgoeddag

OPROEP ALGEMENE VERGADERING

DAENS ZOEKT JOU!

Priester Daens is via het naar hem genoemde fonds op zoek naar dynamische mensen die bereid zijn om zijn nog actuele boodschap van strijd tegen de armoede en zijn roep om welvaart en rechtvaardigheid uit te dragen.

Wie zijn pleidooi onderschrijft is met open armen welkom bij onze Algemene Vergadering. Een kleine stap kan immers een hele ommekeer teweeg brengen. En we zijn allemaal een beetje wegwijzer om tegen de stroom van macht en willekeur in te varen.

Wie zich geroepen voelt kan zonder drempelvrees terecht bij :

Stephan Beeckman

stephan.beeckman@gmail.com | tel. 0476 51.22.82

Wouter De Bruyne

wouter.debruyne@skynet.be | tel. 053 77.01.45

Lieve De Geyter

lieken1@skynet.be | tel. 0498 34.83.91

Vicky De Wolf

vicky.dewolf@hotmail.com | tel. 0485 79.24.91

Joris De Kegel

de kegel.joris@telenet.be | tel. 053 83.60.15

Johan Velghe

johan.velghe@skynet.be | tel. 0474 76.55.88

Het bestuur v.l.n.r.: Wouter De Bruyne, Luc Van Der Helst, Stephan Beeckman, Johan De Nijs, Peter Dauwe, Johan Velghe, Lieve De Geyter, Joris De Kegel, Hugo Van de Voorde, Vicky De Wolf, Rob Librecht, Wilfried Lissens, Jef Keymeulen.

zondag **26 juni**
van 16u tot 18u
in de Sint-Annakerk,
Boudewijnlaan te Aalst

de poëtisch muzikaal Daensmoment

Het priester Daensfonds organiseert onder het motto
“De dichter is een filosoof in bloei”

zijn jaarlijks moment, maar onder een andere gedaante.

Toch houden we het zoals altijd kleinschalig en verstild.
De vier locaties worden er één.

**Alles vindt immers plaats op zondag 26 juni 2022 van 16 u. tot 18 u.
in de Sint-Annakerk op de Boudewijnlaan in Aalst.**

De sfeer is er warm en er is ruimte genoeg.

De receptie achteraf heeft plaats in een zijvleugel van de kerk.

Zang, muziek, poëzie en proza

Muziek & zang

Luit, orgel, gitaar en stem zorgen voor werk van Pierre Attaignant, Hans Neusiedler, John Dowland, voor liturgische gezangen en kleinkunst en die worden gebracht door Nathalie Fransen, Pieter Stevens, Louise Souvague, begeleid door Wibo Uvin, en Jan De Wilde en zijn compagnon de route Eddy Peremans.

Poëzie & proza

Voor de voordracht van de poëzie van o.m. Stefan Hertmans, Cees Buddingh, Toon Tellegen, Frank Koenegracht, Rutger Kopland, Hugo Claus, A.M.G Schmidt en Hagar Peeters zorgen Elia Vermeulen, Lieven De Bondt, Lieve De Geyter en Willy van Boxstael.

André De Cock rijgt op orgel de vier onderdelen aan elkaar met muziek van Haendel.

Programmatie en coördinatie

Wouter De Bruyne zorgt voor de programmatie en de coördinatie

Kaarten zijn tegen 10 euro te reserveren (via tel. 053 83 60 15 of email dekegel.joris@telenet.be).

Betalen op rekeningnummer **BE40 7370 2745 3063** van het Priester Daensfonds vzw Aalst.

Vermeld bij je overschrijving a.u.b. **“Poëtisch - muzikaal Daensmoment”** en het aantal deelnemers.

De kaarten zullen klaar liggen bij de ingang van de kerk. Ook in de kerk zelf zijn nog kaarten te verkrijgen.

Vanzelfsprekend is iedereen van harte welkom, maar we zijn afhankelijk van de evolutie van het virus en de daarmee gepaard gaande maatregelen. Maar we blijven hoopvol.

AGENDA

DAENSWANDELING VISIT AALST

Aalst, zondag 3 april 2022

•

UTOPIA – LITERAIR-MUZIKALE AVOND

Aalst, zaterdag 9 april 2022 om 20 uur

“Zodat zijn woorden nooit gaan”

Herdenking 100ste geboortjaar Firmin Van Der Poorten

•

ONTHULLING INFOBORDEN DAENS IN DENDERLAND

Haaltert - Denderhouten, zondag 24 april 2022

•

DAENSMIS

Ninove, zondag 29 mei 2022

Daensmis in de Abdijkerk (O.L.V Hemelvaart kerk) Kerkplein, Ninove

•

KRANSNEERLEGGING AAN HET DAENSMONUMENT

Aalst, dinsdag 14 juni 2022 om 15 uur Werfplein

Korte herdenking op overlijdensdatum 115 jaar geleden.

•

7DE POETISCH-MUZIKAAL DAENSMOMENT

Aalst, zondag 26 juni 2022 om 16u Sint-Annakerk

Van 16 u. tot 18 u in de Sint-Annakerk, Boudewijnlaan, Aalst

•

HERDENKING AAN HET GRAF VAN

ADOLF EN PIETER DAENS

Aalst, zaterdag 1 november 2022

Om 10 u. bijeenkomst aan de ingang van de stedelijke begraafplaats,

Leo de Bethunelaan, Aalst

•

10DE PRIESTER DAENS VREDESLOOP

Aalst, zondag 13 november 2022